

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.1.7.2024

Pan
Łukasz Blobel
Dyrektor
Sądu Okręgowego w Rybniku
ul. Józefa Piłsudskiego 33
44-200 Rybnik

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. - wykonanie planu finansowego Sądu Okręgowego w Rybniku

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Sąd Okręgowy w Rybniku, ul. Józefa Piłsudskiego 33, 44-200 Rybnik ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Blobel, Dyrektor Sądu ² od 1 stycznia 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Gabriela Parma jako p.o. Dyrektora Sądu od 1 listopada 2022 do 31 grudnia 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Jacek Kordanowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/24/2024 z dnia 15 stycznia 2024 r. 2. Marek Matysek, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/25/2024 z dnia 15 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: Sąd.

² Dalej: Dyrektor lub Dyrektor Sądu.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli
Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. Sądu Okręgowego w Rybniku pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:
- realizacja wydatków budżetu państwa,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.
Ponadto, przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zakres kontroli
Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- kontroli prawidłowości udzielenia i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA
Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Sądu Okręgowego w Rybniku na 2023 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej
Zrealizowane przez Sąd wydatki budżetu państwa zostały wykonane w granicach limitów określonych w planie finansowym. W wyniku szczegółowej kontroli 10,2% wydatków stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, przy czym w przypadku trzech z nich o łącznej wartości brutto 142,3 tys. zł stwierdzono, że zostały one poniesione na podstawie umów zawartych z wykonawcami, którzy nie zostali wyłonieni w ramach obowiązujących procedur wewnętrznych⁶ lub ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷.

Sprawozdania budżetowe za 2023 r. oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm. Dalej: „ufp” lub „ustawa o finansach publicznych”.

⁶ Instrukcja określająca zasady udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej 10.000,00 złotych netto przez uprawnione komórki merytoryczne oraz poniżej 130.000,00 zł netto przez pracownika, któremu powierzono realizację zamówień zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, stanowiąca załącznik do Zarządzenia Dyrektora Sądu z dnia 30 września 2021 r. znak: D-0181-25/21 obowiązującego od 30 września 2021 r. Dalej: „Instrukcja”.

⁷ Dz.U. z 2023 r., poz. 1605 ze zm., Dalej: ”Pzp” lub „ustawa Prawo zamówień publicznych”.

względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. System kontroli zarządczej zapewniał prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Dochody zrealizowane przez Sąd w 2023 r. wyniosły 13 827,6 tys. zł i były wyższe o 4 833,9 tys. zł (tj. o 53,7%) od wykonanych w 2022 r. (8 993,7 tys. zł) oraz wyższe o 8 485,6 tys. zł (tj. o 158,8%) od zaplanowanych (5 342 tys. zł).

Głównym źródłem dochodów były wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego (§ 0630) w wysokości 12 384,7 tys. zł, stanowiące 89,6% łącznych dochodów zrealizowanych w 2023 r.

(akta kontroli str. 636)

Wyjaśniając przyczynę znacznego wzrostu realizacji dochodów w porównaniu do założonego ich planu Dyrektor Sądu wskazał, że prace nad projektem ustawy budżetowej na 2023 r. wykonano w maju 2022 r., a posiadane przez Sąd dane nie wskazywały wtedy na możliwość tak dużego wzrostu wykonania dochodów. Dyrektor wyjaśnił również, że od drugiego półrocza 2022 r. nastąpił znaczący wzrost wykonania wpływów z tytułu opłat (§ 0630), głównie za sprawą wnoszonych pozwów, od których opłata obliczana była jako procent od wartości przedmiotu sporu, w tym także pozwów przeciwko bankom w sprawach kredytów hipotecznych.

Wzrost dochodów wynikał również z wyższych wpływów z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych (§ 0570), które w wysokości 1 040,7 tys. zł stanowiły 7,5 % zrealizowanych dochodów w roku 2023.

(akta kontroli str. 638)

Na koniec 2023 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 5 534,8 tys. zł, w tym zaległości netto 5 259,1 tys. zł. W porównaniu do 2022 r. należności były wyższe o 1 933,1 tys. zł (tj. o 53,7%)⁹, a zaległości o 1 927,9 tys. zł (tj. o 57,9%)¹⁰. Zwiększenie należności pozostałych do zapłaty było spowodowane przede wszystkim większą liczbą spraw, w których orzeczono przepadek korzyści majątkowej (§ 0990)¹¹.

(akta kontroli str. 637)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z przyjętymi założeniami, nie dokonywała oceny prawidłowości planowania i realizacji dochodów budżetowych.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Należności pozostałe do zapłaty za 2022 r. wynosiły 3 602 tys. zł.

¹⁰ Zaległości netto za 2022 r. wyniosły 3 331 tys. zł.

¹¹ Kwota należności pozostałych do zapłaty w § 0990 w 2022 r. wyniosła 23,8 tys. zł, a w 2023 r. 2 179,6 tys. zł.

2. Wydatki

2.1 W planie finansowym na 2023 r. wydatki ustalone zostały w wysokości 33 447,0 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w trakcie roku, kwota ta ostatecznie wyniosła 34 519,6 tys. zł. Łączne wydatki w 2023 r. wyniosły 34 301,8 tys. zł (99,4% wykonania kwoty ujętej w planie po zmianach). W porównaniu do 2022 r. wydatki były wyższe o 4 687,0 tys. zł (15,8%)¹².

W 2023 r. największe wydatki poniesiono w rozdziale 75502¹³ w § 4010 *Wynagrodzenia osobowe* – 10 379,6 tys. zł (30,2% wydatków ogółem), § 4030 *Wynagrodzenia osobowe sędziów i asesorów* – 8 927,2 tys. zł (26,03% wydatków ogółem), § 4610 *Koszty postępowania sądowego* – 2 754,0 tys. zł (8% wydatków ogółem) oraz § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne* – 2 114,3 tys. zł (6,1% wydatków ogółem).

(akta kontroli str. 5-6, 918-925)

W odniesieniu do pierwotnego planu, najwyższy procentowo i kwotowo spadek wydatków wystąpił w rozdziałach:

– 75595¹⁴ w § 4590 *Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych* – Dyrektor wyjaśnił, że wykonanie na poziomie 22,2%¹⁵ spowodowane było brakiem możliwości precyzyjnego oszacowania na etapie planowania wysokości odszkodowań, które zostaną zasądzone i przekazane do wypłaty w ramach postępowań sądowych,

– 75312¹⁶ § 3110 *Uposażenia sędziów w stanie spoczynku* – wykonanie 45,0%¹⁷. Dyrektor Sądu wyjaśnił, że na etapie projektowania planu na rok 2023 ustalono, że sześciu sędziów posiada lub nabędzie w 2023 r. uprawnienia do przejścia w stan spoczynku. Faktycznie w stan spoczynku przeszły dwie osoby; łącznie uposażenie wypłacono trzem osobom (jeden sędzia kontynuował pobieranie uposażenia).

– 75502:

- § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe* – wykonanie 60,1%¹⁸. Dyrektor Sąd wyjaśnił, że (...) plan w tym paragrafie projektowany jest w oparciu o szacowanie wartości na podstawie kształtowania się danych historycznych. Wykonanie natomiast zależy od kierowanych zarządzeń do wypłaty w trakcie postępowania sądowego. Wynagrodzenia bezosobowe były wypłacane przede wszystkim biegłym sądowym,
- § 4710 *Wpłaty PPK* - wykonanie 31,8%¹⁹, jak wyjaśnił Dyrektor Sądu, (...) na etapie projektowania budżetu zabezpieczana jest wartość wpłat na poziomie 1,5 % podstawy obliczenia składek PPK przy założeniu, że wszyscy pracownicy przystąpią do PPK. Wykonanie zależy od liczby pracowników, którzy faktycznie przystąpili do PPK,
- § 4520 *Opłaty na rzecz budżetu jednostek samorządu terytorialnego* - wykonanie 34,5%²⁰, zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Sądu (...) plan w tym paragrafie projektowany jest w oparciu o wartość pełnej opłaty z tytułu trwałego zarządu,

¹² 29 614,8 tys. zł.

¹³Jednostki sądownictwa powszechnego.

¹⁴ Pozostała działalność.

¹⁵ Pierwotny plan na 2023 r. wyniósł 4 111,0 tys. zł, wykonanie 911,5 tys. zł.

¹⁶ Uposażenia sędziów w stanie spoczynki i uposażenia rodzinne.

¹⁷ Pierwotny plan na 2023 r. wyniósł 1 006,0 tys. zł, wykonanie 453,0 tys. zł.

¹⁸ Pierwotny plan na 2023 r. wyniósł 1 103,0 tys. zł, wykonanie 670,6 tys. zł.

¹⁹ Pierwotny plan na 2023 r. wyniósł 149,0 tys. zł, wykonanie 47,4 tys. zł.

²⁰ Pierwotny plan na 2023 r. wyniósł 40,0 tys. zł, wykonanie 15,8 tys. zł.

a także szacowanie innych opłat na rzecz JST. Sąd Okręgowy w Rybniku korzysta z bonifikaty na poziomie 50 % od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu, dlatego też plan nie jest wykonany w pełni²¹.

Największy wzrost wydatków w 2023 r., w porównaniu do 2022 r., wystąpił w rozdziałach:

– 75312 § 3110 *Uposażenia sędziów w stanie spoczynku* - ze 155,0 tys. zł do 453,0 tys. zł (192%); wzrost wydatków spowodowany był przejściem dwóch sędziów w stan spoczynku.

– 75502:

- § 3020 *Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń* - z 45,8 tys. zł do 85,3 tys. zł (86,1%); wzrost wydatków spowodowany był w znacznej mierze wypłaceniem odprawy pośmiertnej po zgonie pracownika,
- § 4260 *Zakup energii* - z 507,1 tys. zł do 937,1 tys. zł (84,8%), wzrost wydatków spowodowany był znacznym wzrostem cen energii elektrycznej oraz ciepłej,
- § 4280 *Zakup usług zdrowotnych* - z 8,0 tys. zł do 13,8 tys. zł (72,0%), wzrost wydatków spowodowany był m.in. wzrostem cen, zwiększeniem liczby osób kierowanych na badania medycyny pracy, a także skierowaniem niektórych pracowników na badania z zakresu kierowania samochodem – na okoliczność wykorzystania prywatnego samochodu do celów służbowych (delegacje),
- § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne* - z 1 385,7 tys. zł do 2 114,3 tys. zł (52,6%), wzrost wydatków spowodowany był wartością oraz liczbą podjętych w 2023 r. zadań inwestycyjnych,
- § 4030 *Wynagrodzenia osobowe sędziów i asesorów* - z 6 683,8 tys. zł do 8 927,2 tys. zł (33,6%), wzrost wydatków spowodowany był wyrównaniem wynagrodzeń sędziów w oparciu o wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2023r., sygn. akt K 1/23²², coroczną waloryzacją wynagrodzeń sędziów, zwiększeniem liczby powołanych sędziów do Sądu, wypłatą odpraw emerytalnych, ekwiwalentów za urlop, nagród jubileuszowych, a także zmianą stawki wynagrodzenia niektórych sędziów i wzrostem dodatku stażowego.

(akta kontroli str. 6,7, 455-469)

W 2023 r. Sąd nie realizował wydatków z budżetu środków europejskich oraz rezerwy ogólnej.

(akta kontroli str. 163, 253, 256)

Decyzjami Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. znak: MF/FS2.4143.3.59.2023.MF.4237²³ oraz z dnia 30 listopada 2023 r. znak: MF/FS2.4143.3.89.2023.MF.6371²⁴ Sąd otrzymał środki z rezerw celowych, odpowiednio w kwotach: 14,9 tys. zł oraz 873,7 tys. zł, w związku z powyższym plan wydatków Sądu zwiększono o 888,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 253-285)

2.2. W związku z niewykorzystaniem środków finansowych pochodzących z ww.

²¹ Przy planowaniu założono pełną kwotę opłaty z tytułu trwałego zarządu, ponieważ w drodze decyzji organ przyznający mógł wycofać udzieloną wcześniej bonifikatę.

²² Dz.U. poz. 2479.

²³ Pozycja rezerwy nr 73 – zwiększenie wynagrodzeń, w tym środki na nagrody specjalne i jednorazowe wynagrodzenia oraz na finansowanie skutków zmiany podstawy naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz inne fundusze socjalne.

²⁴ Pozycja rezerwy nr 16 – zobowiązania wymagalne Skarby Państwa (§ 3110, § 4010 i §4030).

rezerwy celowej nr 16 w kwocie 2,49 zł, Sąd w dniu 20 grudnia 2023 r. wystosował wniosek o wydanie decyzji blokującej środki na wydatki budżetowe dysponenta. Decyzją z dnia 27 grudnia 2023 r. Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Katowicach (dysponent części budżetowej 15/03) dokonał, na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, wnioskowanej blokady.

(akta kontroli str. 276-285)

2.3. Wydatki Sądu w podziale na grupy ekonomiczne w 2023 r. dotyczyły:

- wydatków bieżących w kwocie 31 649,3 tys. zł (97,8% planu i 99,3% planu po zmianach),
- świadczeń na rzecz osób fizycznych w kwocie 538,2 tys. zł (50,3% planu i 100,0% planu po zmianach),
- wydatków majątkowych w kwocie 2 114,3 tys. zł, których nie ujęto w planie pierwotnym (100,0% planu po zmianach).

W porównaniu do roku 2022 odnotowano wzrost:

- wydatków bieżących o 3 621,0 tys. zł (12,9%),
- świadczeń na rzecz osób fizycznych o 337,4 tys. zł (168,0%),
- wydatków majątkowych o 728,6 tys. zł (52,6%).

Wzrost zrealizowanych świadczeń na rzecz osób fizycznych oraz wydatków bieżących w stosunku do roku poprzedniego wynikał przede wszystkim ze wzrostu wynagrodzeń osobowych, a wzrost wydatków majątkowych z liczby realizowanych inwestycji.

(akta kontroli str. 7, 455-459)

Wydatki na wynagrodzenia w 2023 r. wyniosły 20 504 tys. zł i stanowiły 99,9% kwoty określonej w planie finansowym po zmianach. W porównaniu do 2022 r. wydatki te wzrosły o 3 325 tys. zł (tj. o 19%).

(akta kontroli str.670-672)

Przeciętne zatrudnienie w Sądzie w przeliczeniu na pełne etaty (według sprawozdania Rb-70) w 2023 r. wyniosło 156,9 i było wyższe od zatrudnienia w 2022 r. o 0,6 pełnozatrudnionego, co wynikało głównie ze zwiększenia liczby sędziów (o 2,5 etatu), referendarzy sądowych (o 0,5 etatu), przy zmniejszeniu liczby osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (o 1,6 etatu) oraz asystentów sędziów (o 1 etat).

Przeciętne wynagrodzenie w Sądzie w 2023 r. wyniosło 10,89 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosło o 18,8% (z 9,16 tys. zł). Zwiększenie to wynikało m.in. z wyrównania wynagrodzeń w grupie sędziów i referendarzy²⁵, waloryzacji wynagrodzeń dla poszczególnych grup zawodowych²⁶, a także ze wzrostu: kwoty wypłat z tytułu nagród uznaniowych, dodatkowego wynagrodzenia rocznego i odpraw.

(akta kontroli str.675, 1087)

W 2023 r. 12 osób wykonywało zadania na rzecz Sądu na podstawie 16 umów cywilnoprawnych²⁷, a kwota poniesionych z tego tytułu wydatków wyniosła

²⁵ W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 8 listopada 2023 r., sygn. akt K 1/23.

²⁶ Tj. pracowników nie objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń (urzędnicy, inni pracownicy Sądu, kuratorzy, asystenci sędziego, specjaliści opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów).

²⁷ W 2023 r. zawarto z ośmioma osobami (w tym siedmioma niebędącymi pracownikami Sądu oraz jedną osobą pracującą w Sądzie) dziewięć umów zleceń dotyczących przeprowadzenia szkoleń oraz z czterema osobami (w tym po dwie osoby pracujące w Sądzie i niebędące takimi pracownikami) siedem umów w zakresie przeprowadzenia egzaminów kuratorskich.

22,1 tys. zł. Szczegółowa analiza sześciu zawartych umów zlecenia²⁸ wykazała, że cztery z nich dotyczyły przeprowadzenia egzaminów kuratorskich, a pozostałe dwie szkoleń dla sędziów oraz dla kuratorów. Ustalono, że szkolenia przeprowadzono wśród kadry Sądu oraz sądów mu podległych.

(akta kontroli str.711-715)

W 2023 r. Sąd zrealizował wydatki majątkowe w ramach § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych* w łącznej wysokości 2 114,3 tys. zł²⁹ (tj. 100,0% planu po zmianach).

Pismem z dnia 30 listopada 2022 r. Dyrektor Sądu Apelacyjnego zwrócił się do podległych sądów (rejonowych i okręgowych) o przesłanie do 5 grudnia 2022 r. informacji w zakresie planowanych na rok 2023 r. zadań remontowych oraz zakupów inwestycyjnych. Pismo zawierało zastrzeżenie, że do planu zadań remontowych oraz zakupów inwestycyjnych na 2023 r. zostaną ostatecznie przyjęte tylko zadania pozytywnie zweryfikowane przez służby inwestycyjno-remontowe Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Sąd zgodnie z poleceniem terminowo przesłał informację w tym zakresie wskazując w ramach wydatków majątkowych § 6060 kwotę 1 295,0 tys. zł z przeznaczeniem na realizację trzech następujących zadań:

- dostawa i montaż instalacji systemu alarmowego (SSWiN), kontroli dostępu (KD), telewizji dozorowej (CCTV), instalacji klimatyzacji pomieszczeń kancelarii tajnej,
- wykonanie instalacji klimatyzacji w wybranych pomieszczeniach budynku oraz
- wykonanie instalacji przywoławczo alarmowej w łazienkach dla niepełnosprawnych.

W dniu 31 marca 2023 r. Sąd otrzymał z Sądu Apelacyjnego w Katowicach informację o złożeniu wniosku o decyzję w systemie TREZOR, gdzie w części 15/03, Dziale 755, Rozdziale 75502 § 6060 zwiększono plan wydatków Sądu o 4 120,2 tys. zł (w planie pierwotnym nie zaplanowano wydatków w tym paragrafie).

Zwiększenie planu wydatków wynikało z ujęcia w planie dodatkowo pięciu zadań inwestycyjnych zgłoszonych do Sądu Apelacyjnego w Katowicach przez sądy rejonowe podlegające Sądowi.

Przedmiotem zadań ujętych w ramach ww. zwiększenia planu była:

- dostawa i montaż zasilacza awaryjnego UPS wraz z zewnętrznymi modułami bateryjnymi w budynku Sądu Rejonowego w Żorach³⁰,
- dostawa i montaż systemu kontroli dostępu (SKD) w Sądach Rejonowych w:
 - Wodzisławiu Śląskim³¹ i
 - Rybniku³²,
- dostawa i montaż przedstawionych wyżej dla Sądu Okręgowego w Rybniku:

²⁸ W tym czterech dot. przeprowadzenia egzaminów kuratorskich (zawartych z dwoma pracownikami Sądu oraz jedną osobą niezatrudnioną w Sądzie), a także dwóch w zakresie szkoleń (zawartych z jednym pracownikiem Sądu oraz jedną osobą niezatrudnioną w Sądzie).

²⁹ Przyjęcie środka trwałego nastąpiło 24 maja 2022 r. dokumentem OT/ST/002/22, przyjęcie wartości niematerialnej i prawnej nastąpiło 31 stycznia 2023 r. dokumentem OT/WNP/01/23.

³⁰ Planowano wydatek w kwocie 140,0 tys. zł.

³¹ Planowano wydatek w kwocie 550,0 tys. zł.

³² Planowano wydatek w kwocie 400,0 tys. zł.

- urządzeń klimatyzacyjnych³³,
- systemów SSWiN, KD, CCTV³⁴ oraz
- systemu przywoławczego³⁵,
- dostawa i montaż urządzeń klimatyzacyjnych dla Sądów Rejonowych w:
 - Żorach³⁶,
 - Jastrzębiu Zdroju³⁷.

Plan finansowy w zakresie wydatków w § 6060 uległ dalszym następującym zmianom:

- 7 czerwca 2023 r. Dyrektor Sądu Apelacyjnego dokonał, na wniosek Sądu zmiany w planie finansowym, dokonując przesunięcia³⁸ środków w ramach § 6060, w wysokości 18,6 tys. zł na zakupy informatyczne³⁹,
- 23 sierpnia 2023 r. plan zmniejszono o 530,8 tys. zł w związku z odstąpieniem od zadania zabezpieczenia technicznego w zakresie kontroli dostępu oraz elementów mechanicznych, tj. bramek obrotowych i uchylnych w budynkach Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim; od realizacji wydatku odstąpiono w związku z pismem Dyrektora Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim, skierowanym do Sądu Apelacyjnego w Katowicach⁴⁰,
- 24 października 2023 r. plan zmniejszono o 1 101,3 tys. zł w związku z brakiem możliwości realizacji zadania na dostawę i montaż urządzeń klimatyzacyjnych w Sądzie Rejonowym w Żorach,
- 8 grudnia 2023 r. plan zmniejszono o 373,4 tys. zł w związku z oszczędnościami finansowymi jakie pozostały w związku z realizacją zakupów inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 73-162)

2.5. Zobowiązania Sądu, według stanu na 31 grudnia 2023 r., wyniosły 2 021,1 tys. zł i były o 1,7%⁴¹ niższe niż w roku poprzednim. Najwyższe zobowiązania wystąpiły w § 4040 *dodatkowe wynagrodzenie roczne* w wysokości 1 405,5 tys. zł oraz § 4110 *składki na ubezpieczenie społeczne* w wysokości 123,2 tys. zł.

Według stanu na koniec badanego roku nie wystąpiły zobowiązania wymagalne; natomiast w miesięcznym sprawozdaniu z wykonania wydatków Rb-28 za listopad 2023 r. takie zobowiązania wystąpiły w kwocie 643,8 tys. zł. Zobowiązania te powstały w wyniku zwiększenia podstaw wynagrodzenia zasadniczego sędziów w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2023 r. (sygn. akt K 1/23).

W 2023 r. wystąpiły przypadki naliczenia i wypłaty przez Sąd odsetek w łącznej kwocie 8,3 tys. zł (ujętej na koncie księgowym nr 751 *Koszty finansowe*). Przyczyną

³³ Planowano wydatek w kwocie 986,0 tys. zł.

³⁴ Planowano wydatek w kwocie 285,0 tys. zł.

³⁵ Planowano wydatek w kwocie 60,0 tys. zł.

³⁶ Planowano wydatek w kwocie 893,5 tys. zł.

³⁷ Planowano wydatek w kwocie 805,7 tys. zł.

³⁸ Z zadania Dostawa i montaż SKD dla Sądu rejonowego w Wodzisławiu Śląskim na zadanie Dostawa i montaż zasilacza awaryjnego UPS wraz z zewnętrznymi modułami bateryjnymi w budynku Sądu Rejonowego w Żorach.

³⁹ Powyższe było związane z dostawą i montażem UPS dla Sądu Rejonowego w Żorach, gdzie zagospodarowane wcześniej środki były niewystarczające.

⁴⁰ Rezygnacja z zadania dotyczyła odstąpienia od części zapisów wytycznych Ministra Sprawiedliwości, dotyczących zabezpieczenia technicznego w zakresie kontroli dostępu oraz elementów mechanicznych, tj. bramek obrotowych i uchylnych pozytywnie zaopiniowana przez Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

⁴¹ W 2022 r. zobowiązania wyniosły 2 054,6 tys. zł.

wypłaty odsetek było ich zasądzenie wyrokami sądu dotyczącymi przyznania zadośćuczynień i odszkodowań za doznaną krzywdę, internowanie, represjonowanie i niesłuszne skazanie (które były płatne od daty stwierdzenia prawomocności wyroku) oraz ich zasądzenie postanowieniami dotyczącymi kosztów postępowania.

(akta kontroli str. 294-317, 321-349)

2.6. Nie wystąpiły wydatki, które w 2023 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego i zostały przeniesione na następny rok.

(akta kontroli str. 316-317)

2.7. Zgodnie z preliminarzem prac nad planem finansowym Sąd w dniu 1 czerwca 2022 r. przekazał do Sądu Apelacyjnego w Katowicach plan finansowy, w którym wykazano planowane przyszłoroczne wydatki. Wydatki, na które pozyskano środki z rezerw celowych, nie były znane na etapie tworzenia planu finansowego jednostki w ramach opracowania ustawy budżetowej.

W dniu 11 sierpnia 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw⁴², którą zmieniono podstawy naliczania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz funduszy socjalnych w stosunku do wielkości zaplanowanej na rok 2023. W wyniku powyższej zmiany Sąd został zobligowany do zwiększenia podstawy naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

W związku z powyższym w dniu 15 września 2023 r. wystosowano uwzględniony wniosek o wydanie decyzji budżetowej na 2023 r. zwiększającej udział środków w części 15/03, dziale 755, rozdziale 75502 (§ 4440) o wartość 14 917,00 zł.

Decyzją Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r., znak: MF/FS2.4143.3.59.2023.MF.4237, środki zostały przyznane we wnioskowanej wysokości z rezerwy celowej nr 73⁴³.

Powyższe znalazło odzwierciedlenie w zwiększeniu planu finansowego w paragrafie 4440 w dniu 28 września 2023 r. Środki otrzymane z rezerwy celowej zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem i w całości.

W dniu 8 listopada 2023 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok K 1/23 dotyczący określenia ustalenia podstawy wynagrodzenia zasadniczego sędziego na 2023 r. Powyższe skutkowało wzrostem zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa z tytułu wynagrodzeń osobowych i pochodnych.

W związku z powyższym w dniu 27 listopada 2023 r. wystosowano uwzględniony wniosek o wydanie decyzji budżetowej na 2023 r. zwiększającej udział środków w części 15/03, dziale 755, rozdziałach 75312 § 3110 i 75502 §4010 i § 4030 o wartości, odpowiednio: 46 763,22 zł, 10 931,48 zł, i 816 018,81 zł – razem 873 713,51 zł.

Decyzją Ministra Finansów z dnia 30 listopada 2023 r., znak: MF/FS2.4143.3.89.2023.MF.6371, środki zostały przyznane we wnioskowanej wysokości z rezerwy celowej nr 16⁴⁴.

Powyższe znalazło odzwierciedlenie w zwiększeniu planu finansowego w paragrafach: 3110, 4010 oraz 4030 dokonany w dniu 4 grudnia 2023 r.

⁴² Dz.U.2023 poz. 1586.

⁴³ Zwiększenie wynagrodzeń, w tym środki na nagrody specjalne i jednorazowe wynagrodzenia oraz na sfinansowanie skutków zmiany podstawy naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz inne fundusze socjalne.

⁴⁴ Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa.

Środki otrzymane z rezerwy celowej zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem; z przyznanych środków nie wydatkowano marginalnej kwoty⁴⁵, która wynikała z zaokrągleń planu do pełnych złotych w rozbiu na poszczególne zadania budżetu zadaniowego.

(akta kontroli str. 32-62)

2.8. Szczegółową kontrolą objęto 42 wydatki w łącznej kwocie 3 507,6 tys. zł, w tym 40 wydatków wybranych z zastosowaniem statystycznej metody monetarnej MUS⁴⁶ o łącznej wartości 3 431,3 tys. zł oraz dobrane celowo dwa wydatki na sumę 76,3 tys. zł (tj. 10,2% wszystkich poniesionych wydatków⁴⁷).

Badane wydatki znajdowały się w grupach wydatków majątkowych oraz wydatków bieżących pozapłacowych. W ramach poszczególnych paragrafów badaniu poddano wydatki:

– § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne* w łącznej kwocie: 1 785,3 tys. zł. W ramach poniesionych wydatków znajdowały się koszty poniesione na instalację systemu przywoławczego w łazienkach dla niepełnosprawnych, systemów teletechnicznych kancelarii tajnej, a także systemów klimatyzacji⁴⁸ i systemów kontroli dostępu⁴⁹,

– § 4590 *Kary i odszkodowania* w łącznej kwocie: 706,1 tys. zł. W ramach wydatków znajdowały się koszty zasądzonych zadośćuczynień oraz odszkodowań dla internowanych,

– § 4270 *Zakup usług remontowych* w łącznej kwocie: 395,6 tys. zł. W ramach wydatków mieścił się zakup usług remontowych związanych z usługami instalacyjnymi elektrycznymi i alarmów pożarowych oraz naprawą zasilacza awaryjnego UPS,

– § 4260 *Zakup energii* w łącznej kwocie: 141,6 tys. zł. W ramach wydatków mieścił się zakup energii cieplnej i elektrycznej,

– § 4300 *Zakup usług pozostałych* w łącznej kwocie: 226,8 tys. zł. W ramach wydatków mieścił się zakup usług ochrony ludzi i obiektów, usługi sprzątania, najmu terminala płatniczego oraz subskrypcji oprogramowania kancelaryjnego,

– § 4610 *Koszty postępowania sądowego* w łącznej kwocie: 224,8 tys. zł. W ramach wydatków mieściły się: koszty reprezentacji (z urzędu) oskarżonych oraz pomocy prawnej, ustanowienia kuratora dla osób nieznanymi z miejsca pobytu, koszty wydania opinii biegłych z zakresu psychologii, psychiatrii oraz pedagogiki, koszty tłumaczy przysięgłych a także usługi pocztowe,

– § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* w łącznej kwocie: 20,6 tys. zł. W ramach wydatków mieścił się zakup urządzenia wielofunkcyjnego i papieru,

⁴⁵ Tj. 2,49 zł.

⁴⁶ Wydatki zostały wylosowane spośród wydatków bieżących pozapłacowych z wyłączeniem kwot poniżej 1,0 tys. zł oraz wydatków ujętych w paragrafach: 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń, 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych, 3110 świadczenia społeczne, 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników, 4030 wynagrodzenia osobowe sędziów i asesorów, 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne, 4110 składki na ubezpieczenia społeczne, 4120 składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy, 4140 wpłaty na PFRON, 4440 odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, 4710 wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe finansowane przez podmiot zatrudniający. Z badanej próby wykluczono również wydatki z kont technicznych, które były następnie przeksięgowywane na właściwe paragrafy.

⁴⁷ W wysokości 34 301,8 tys. zł.

⁴⁸ W Sądzie i w Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu-Zdroju.

⁴⁹ W Sądzie Rejonowym w Rybniku.

- § 4280 *Zakup usług zdrowotnych* w łącznej kwocie: 2,2 tys. zł. W ramach wydatków mieścił się zakup usług badań profilaktycznych dla pracowników,
- § 4700 *Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej* w łącznej kwocie: 1,5 tys. zł. W ramach wydatków mieścił się koszt szkolenia w zakresie dokonywania okresowych ocen kwalifikacyjnych pracowników oraz przeprowadzania rozmów dyscyplinujących,
- § 4410 *Podróże służbowe krajowe* w łącznej kwocie: 1,9 tys. zł. W ramach wydatków mieścił się zwrot kosztów dojazdów sędziów do pracy z miejsca zamieszkania poza miejscem pracy⁵⁰,
- § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe* w łącznej kwocie: 1,2 tys. zł. W ramach wydatków mieścił się koszt wynagrodzenia dla dwóch biegłych: psychologa i psychiatry.

Objęte próbą wydatki służyły realizacji celów jednostki, dokonywane były zgodnie z planem finansowym, poniesione zostały w sposób gospodarny, z zachowaniem reguł określonych w wewnętrznych procedurach Sądu⁵¹ oraz ustawie Prawo zamówień publicznych, z wyjątkiem trzech wydatków o łącznej wartości brutto 142,3 tys. zł (dotyczących zakupu usług ochrony oraz usług naprawy UPS) dokonanych z pominięciem ustawy Prawo zamówień publicznych lub wewnętrznych procedur, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Nie stwierdzono przypadków nieterminowych płatności dokumentów księgowych (faktury, rachunki) skutkujących zaplaceniem odsetek, kar lub opłat.

(akta kontroli str. 286-293)

2.9 W planie zamówień publicznych na 2023 r. Sądu zaplanowano przeprowadzenie ośmiu postępowań o zamówienie publiczne, dwóch z nich nie przeprowadzono⁵².

Badanie prawidłowości postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzono na podstawie dobranych do próby w sposób celowy⁵³ dwóch postępowań, które przeprowadzone zostały w 2023 r. i które skutkowały wydatkami poniesionymi w tym roku w łącznej kwocie brutto 802,3 tys. zł. Jedno z ww. postępowań przeprowadzone zostało w trybie wewnętrznych regulacji obowiązujących w Sądzie; drugie przeprowadzono w trybie podstawowym bez możliwości negocjacji określonym w art. 275 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

2.9.a. Pierwsze z ww. zamówień publicznych dotyczyło nabycia usługi naprawy znajdującego się w Sądzie urządzenia UPS (zasilacz awaryjny), a jego szacunkowa wartość wynosiła 49,0 tys. zł.

Zamówienie zostało przeprowadzone w trybie obowiązującej w Sądzie *Instrukcji określającej zasady udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej 10 tys. zł netto przez uprawnione komórki merytoryczne oraz poniżej 130 tys. zł netto przez pracownika, któremu powierzono realizację zamówień zgodnie z ustawą Prawo*

⁵⁰ Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Sądu 24 lutego 2023 r. w sprawie zasad rozliczania kosztów przejazdu sędziów zamieszkujących poza miejscowością siedziby Sądu Okręgowego w Rybniku oraz m.in. art. 95 § 3 ustawy Prawo ustroju sądów powszechnych.

⁵¹ Zarządzenie Dyrektora Sądu z dnia 30 września 2021 r.

⁵² Nie wykonano systemu klimatyzacji w Sądzie Rejonowym w Żorach oraz prac remontowych w Sądzie Okręgowym w Rybniku.

⁵³ Doboru dokonano spośród umów wykazanych w rejestrach umów zawartych lub obowiązujących w okresie objętym kontrolą przedłożonych przez Sąd.

*zamówień publicznych*⁵⁴. Zamówienie, zgodnie z Rozdziałem III, pkt 1 lit. b Instrukcji, zostało ujęte w planie zamówień publicznych w związku z usterkami jakie stwierdzono 22 listopada 2022 r. w trakcie przeglądu okresowego UPS-a⁵⁵ znajdującego się w Sądzie. W dniu 18 kwietnia 2023 r. sporządzono, zgodnie z Rozdziałem V, pkt 2 Instrukcji, zapotrzebowanie na środki finansowe na naprawę UPS-a. Po zatwierdzeniu zapotrzebowania przez Dyrektora Sądu oraz potwierdzeniu przez Głównego Księgowego Sądu, że zakup znajduje pokrycie w planach finansowych, w dniu 25 kwietnia 2023 r. zamieszczono na stronie internetowej Sądu tzw. Zaproszenie do składania ofert⁵⁶. W zaproszeniu tym sformułowano warunki realizacji zamówienia, w tym termin jego realizacji (*do dwóch miesięcy od podpisania umowy*). Złożona przez jedyne go oferenta oferta⁵⁷ wskazywała jako termin wykonania usługi: *do 18 tygodni od podpisania umowy*; umowa została zawarta z uwzględnieniem terminu wskazanego przez oferenta, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 164-252)

W dniu 19 maja 2023 r. ogłoszono na stronie internetowej Sądu informację o wyborze oferenta, który złożył ww. ofertę opiewającą na kwotę netto 53,6 tys. zł⁵⁸. W dniu 24 maja 2023 r. z wykonawcą podpisano umowę na naprawę UPS-a; zgodnie z Rozdziałem V pkt 13.1 Instrukcji umowa została parafowana przez pracownika, któremu powierzono realizację zamówień, pracownika odpowiedzialnego merytorycznie za zamówienie oraz Głównego Księgowego. Umowę podpisał Dyrektor Sądu.

(akta str. 164-166)

W wyniku realizacji zamówienia zgodnie z treścią umowy sprzedawca wystawił 19 września 2023 r. fakturę VAT, która podlegała weryfikacji, zgodnie z Rozdziałem VI, pkt 5 Instrukcji, pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym; zawierała również, zgodnie z Rozdziałem VI, pkt 7 Instrukcji, podpis Zastępcy Głównego Księgowego i Dyrektora oraz adnotację o dacie wypłaty i pozycji wyciągu bankowego.

(akta kontroli str. 193-195)

2.9.b. Kolejne objęte badaniem zamówienie publicznej dotyczyło usługi wykonania instalacji klimatyzacji w budynku Sądu, a jego wartość szacunkowa wynosiła netto 986,0 tys. zł. Zamówienie zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującym w Sądzie *Regulaminem Zamówień Publicznych*⁵⁹, *Regulaminem Pracy Komisji Przetargowej*⁶⁰, a także z treścią art. 44 i 46 ustawy o finansach publicznych oraz właściwych przepisów Pzp.

Zamówienie zostało ujęte w planie zamówień (zgodnie z Rozdziałem II § 5 Regulaminu) ze względu na występowanie w pomieszczeniach biurowych uciążliwych warunków pracy związanych z ich znacznym nagrzewaniem w okresie letnim.

⁵⁴ Instrukcja stanowiła załącznik do Zarządzenia Dyrektora Sądu z dnia 30 września 2021 r. znak: D-0181-25/21 obowiązującego od 30 września 2021 r.

⁵⁵ Numer seryjny: P110316001.

⁵⁶ Znak sprawy: ZP-2361/4/23.

⁵⁷ Do Sądu wpłynęła 8 maja 2023 r. jedna oferta, która przekraczała o 5,7 tys. zł złożone wcześniej zapotrzebowanie (wartość szacunkową zamówienia) wobec czego Kierownik Sekcji Gospodarczej Sądu złożył kolejne zapotrzebowanie uwzględniające wyższą wartość zamówienia, wskazując jednocześnie na potrzebę naprawy urządzenia oraz brak innych ofert; zapotrzebowanie zostało zaakceptowane 15 maja 2023 r.

⁵⁸ Wartość podatku VAT: 12,3 tys. zł, brutto: 66,0 tys. zł.

⁵⁹ Regulamin stanowił załącznik do Zarządzenia Dyrektora Sądu Okręgowego z dnia 2 lutego 2021 r. znak: D-0181-3/21 obowiązującego od 2 lutego 2021 r. Dalej: rzp.

⁶⁰ Regulamin stanowił załącznik do Zarządzenia Dyrektora Sądu Okręgowego z dnia 27 kwietnia 2022 r. znak: D-0181-4/22 obowiązującego od 27 kwietnia 2022 r. Dalej: rpkp.

W dniu 19 czerwca 2023 r. zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych⁶¹ ogłoszenie o ww. zamówieniu, a także opublikowano Specyfikację Warunków Zamówienia⁶²; termin złożenia ofert upływał 5 lipca 2023 r.⁶³. Wpłynęło siedem ofert⁶⁴, których oceny, zgodnie z § 4 ust. 4 rpkp, dokonała komisja przetargowa; w dniu 12 lipca 2023 r. komisja przedstawiła Dyrektorowi Sądu do zatwierdzenia propozycję wyboru najkorzystniejszej z nich.

W dniu 16 sierpnia 2023 r. podpisano umowę⁶⁵ na wykonanie instalacji klimatyzacji w budynkach Sądu, opiewającej na kwotę netto 598,6 tys. zł⁶⁶, a w dniu 18 sierpnia 2023 r. ogłoszono na stronie internetowej BZP wyniki postępowania; Dyrektor Sądu zawiadomił jej uczestników o wyborze najkorzystniejszej oferty.

W wyniku prawidłowej realizacji zamówienia wykonawca wystawił 24 listopada 2023 r. fakturę VAT na kwotę wynikającą z zawartej umowy, która została zapłacona terminowo. Faktura zawierała adnotacje o przebiegu realizacji zgodnie z zawartą umową, a także o jej sprawdzeniu pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym⁶⁷.

(akta kontroli str. 755-758, 831-854)

Poniesione wydatki z tytułu realizacji ww. umów były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dniach 30 czerwca 2023 r. i 26 lipca 2023 r. zawarto dwie umowy⁶⁸ o nabycie usług fizycznej ochrony ludzi i mienia, z pominięciem przepisów Pzp, których obowiązek zastosowania wynikał z tożsamości (jednorodności) nabywanych przez Sąd usług w okresie objętym kontrolą. Jak bowiem ustalono, usługi nabyte na podstawie ww. dwóch umów miały być świadczone w okresie lipiec-sierpień 2023 r., natomiast zarówno przed⁶⁹, jak i po tym okresie⁷⁰ Sąd nabył tożsame usługi w drodze przetargów przeprowadzonych w trybie podstawowym. Zgodnie z kolei z art. 2 ust. 1 pkt 1 Pzp Sąd winien był uwzględnić ww. usługi obejmujące okres lipca i sierpnia 2023 r. (o łącznej wartości netto 62,1 tys. zł⁷¹) w przeprowadzonym

⁶¹ Dalej BZP.

⁶² Zawierającą m.in. informacje dotyczące zamówienia: jego trybu udzielenia, opisu przedmiotu, wymogów i warunków dotyczących jego realizacji, terminu wykonania, a także warunków udziału w postępowaniu oraz sposobu i terminu składania ofert.

⁶³ Wykonawcy mogli składać oferty przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, tj. na stronie internetowej: <https://ezamowienia.gov.pl/>

⁶⁴ O czym w dniu 6 lipca 2023 r. poinformowano Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

⁶⁵ Umowa nr O/Fin/075/40/23/ZP.

⁶⁶ Wartość podatku VAT: 137,7 tys. zł, brutto: 736,3 tys. zł.

⁶⁷ Na fakturze widniały podpisy Głównego Księgowego i Dyrektora Sądu.

⁶⁸ Odpowiednio o numerach: O/Fin/075/30/2023/ZP i O/Fin/075/36/2023/ZP.

⁶⁹ W dniu 9 czerwca 2022 r. Sąd, po przeprowadzeniu przetargu w trybie podstawowym bez możliwości negocjacji ceny, zawarł umowę nr O/Fin/075/18/2022/ZP na usługi fizycznej ochrony ludzi i mienia Sądu, które miały być świadczone w okresie od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r.; umowę zawarto na kwotę brutto: 398 121,48 zł.

⁷⁰ W dniu 18 sierpnia 2023 r., po przeprowadzeniu przetargu w trybie podstawowym bez możliwości negocjacji ceny, Sąd zawarł umowę nr O/Fin/075/41/2022/ZP na usługi fizycznej ochrony ludzi i mienia Sądu, które miały być świadczone w okresie od 31 sierpnia 2023 r. od godziny 16 tej do 31 sierpnia 2024 r. do godziny 16tej; umowę zawarto na kwotę brutto: 633 133,20 zł.

⁷¹ Faktura VAT nr 10/08/2023 z dnia 1 sierpnia 2023 r. na wartość brutto: 38 166,90 zł, wystawiona w związku z umową numer O/Fin/075/30/2023/ZP z dnia 30 czerwca 2023 r. zawartą na okres od 1 do 31 lipca 2023 r. oraz faktura VAT nr 10/09/2023 z dnia 1 września 2023 r. wystawiona na wartość brutto: 38 166,90 w związku z umową numer O/Fin/075/36/2023/ZP z dnia 26 lipca 2023 r. zawartą na okres od 1 do 31 sierpnia 2023 r.

zamówieniu klasycznym, którego wartość przekraczała 130 tys. zł i które obejmowało roczny okres świadczenia ww. usług.

(akta kontroli str. 402-427)

Jak zeznała p.o. Dyrektora Sądu w okresie objętym kontrolą (...) 18 maja 2023 r. sporządzono wniosek o wszczęcie postępowania o zamówienie publiczne na usługi ochrony. Z końcem maja 2023 r., po przedstawieniu mi OPZ [opis przedmiotu zamówienia – przypis kontrolera NIK], poprosiłam kierownika sekcji gospodarczej sądu o uzupełnienie zapisów zamówienia m.in. o obsługę skanera rtg do obsługi przesyłek i bagażu oraz o przedłożenie ostatniego przeglądu tego skanera. Okazało się, że nie potrafi znaleźć takiego dokumentu; takiego przeglądu nie było. Ponadto konieczne okazało się zawarcie umowy z inspektorem ochrony radiologicznej oraz zgłoszenie w dniu 3 lipca 2023 r. tego rtg do Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki celem wydania przez niego decyzji dopuszczającej to urządzenie do użytkowania; decyzja została wydana po miesiącu, tj. w dniu 3 sierpnia 2023 r. Powyższe okoliczności bezpośrednio wpłynęły na to, że w lipcu i sierpniu 2023 r. nie było możliwości udzielenia zamówienia w prawidłowy sposób tj. w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym sporządzenia Opisu Przedmiotu Zamówienia, który w wyczerpujący sposób opisywałby przedmiot zamawianych usług. Jednocześnie mając na uwadze fakt, że korzystanie z urządzenia rtg przez pracowników zewnętrznych nakłada na Wykonawcę przedmiotu zamówienia szereg obowiązków wynikających z bezpieczeństwa i higieny pracy oraz posiadanie paszportów dozymetrycznych przez pracowników obsługujących urządzenie, zgodnie wymogami Prawa atomowego, nie sposób było tak ważnych wymagań nie ująć w OPZ. W mojej ocenie udzielenie zamówienia bez uwzględnienia powyższego stanu, unieważnienie postępowania o zamówienie publiczne, bądź odstąpienie od zawarcia umowy czy jej wypowiedzenie rodziłoby skutki finansowe dla Zamawiającego w postaci zapłaty ewentualnych kar Wykonawcy, a w przypadku braku podjęcia czynności ochrony radiologicznej kar wynikających z art. 123 ustawy Prawo atomowe.

(akta kontroli str. 479-483)

Dyrektor Sądu potwierdził treść ww. wyjaśnień.

(akta kontroli str. 489-520)

NIK wskazuje, że kierownictwo Sądu było zobowiązane do zarządzania podległą jednostką w sposób zapewniający zgodność jej działania z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawy z dnia 29 listopada 2000r. Prawo atomowe⁷², co umożliwiłoby zastosowanie trybu wyłonienia wykonawcy usług fizycznej ochrony ludzi i mienia w procedurze przewidzianej ustawą Prawo zamówień publicznych.

2. W okresie objętym kontrolą (do dnia 6 lipca 2023 r.) Sąd wykonywał działalność związaną z narażeniem polegającym na stosowaniu urządzeń wytwarzających promieniowanie jonizujące⁷³ bez odpowiedniego zgłoszenia, co było niezgodne z art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy Prawo atomowe. Jak bowiem ustalono, w budynku Sądu stosowano w zakresie kontroli bezpieczeństwa urządzenie Rapiscan 618XR (wytwarzające promieniowanie jonizujące) na podstawie aneksu do zezwolenia Nr D-14982 z dnia 21 października 2011 r. Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki, którym zezwolono innej jednostce - Sądowi Okręgowemu w Gliwicach na stosowanie m.in. tego urządzenia zlokalizowanego w Rybniku przy ul. Piłsudskiego 33 (w dniu 1 lipca 2020 r. urządzenie przyjęto na stan środków trwałych Sądu w związku z jego

⁷² Dz.U. z 2023r. poz.1173 ze zm.

⁷³ Zgodnie z umową z dnia 9 czerwca 2022 r. nr O/Fin/075/18/2022/ZP na usługi fizycznej ochrony ludzi i mienia Sądu, które miały być świadczone w okresie od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r., składową usług jakie świadczyć miał wykonawca było prowadzenie bieżącej obsługi urządzenia rentgenowskiego do prześwietlania bagażu.

utworzeniem rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 października 2019 r.)⁷⁴. Zgodnie natomiast z ww. art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy Prawo atomowe, wykonywanie działalności związanej z narażeniem polegającej na uruchamianiu lub stosowaniu urządzeń wytwarzających promieniowanie jonizujące, wymaga zezwolenia, zgłoszenia albo powiadomienia w zakresie bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej, z zastrzeżeniem art. 6 pkt 1 i art. 36d ust. 2a. Stosownie do art. 5a ww. ustawy jednostka organizacyjna wykonująca działalność wymagającą zezwolenia nie może przekazać m.in. źródeł promieniotwórczych i urządzeń zawierających takie źródła jednostce organizacyjnej nieposiadającej zezwolenia na wykonywanie z nimi działalności. Przepis stosuje się odpowiednio do działalności, której wykonywanie wymaga zgłoszenia. Nie bez znaczenia w sprawie również pozostaje fakt, że decyzje w postępowaniu administracyjnym wydawane są dla strony postępowania, a Sąd jako nowo powstała jednostka organizacyjna nie był stroną postępowania w sprawie wydania zezwolenia przez Prezesa Polskiej Agencji Atomistyki. Tym samym obowiązek zgłoszenia ww. urządzenia Prezesowi Polskiej Agencji Atomistyki zaistniał w momencie rozpoczęcia jego użytkowania przez nowo powstały podmiot jakim był Sąd.

(akta kontroli str. 355-401, 530-542)

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez Dyrektora Sądu, zajmującego stanowisko w okresie od 1 lipca 2020 r. do 15 sierpnia 2022 r., pracownicy zajmujący się sprawami zamówień oraz administracji nie poinformowali go, że takie zgłoszenie jest wymagane.

(akta kontroli str. 485-486)

Sąd pismem z dnia 3 lipca 2023 r.⁷⁵ przesłał dokument zgłoszenia działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące polegającej na stosowaniu w zakresie prowadzenia kontroli bezpieczeństwa ww. urządzenia rtg. Prezes Państwowej Agencji Atomistyki w dniu 3 sierpnia 2023 r. wydał decyzję⁷⁶ o przyjęciu ww. zgłoszenia⁷⁷, dokonanego przez Sąd w dniu 7 lipca 2023 r.

(akta kontroli str. 517-518)

3. W dniu 24 maja 2023 r. udzielono zamówienia publicznego⁷⁸, dotyczącego nabycia usługi naprawy znajdującego się w Sądzie urządzenia UPS⁷⁹ (zasilacz awaryjny) oferentowi niespełniającemu wymogów zapytania ofertowego. Jak bowiem ustalono, w opublikowanym w dniu 24 kwietnia 2023 r. na stronie internetowej Sądu zaproszeniu do złożenia ofert, zawarto wymóg realizacji ww. zamówienia w terminie dwóch miesięcy od podpisania umowy⁸⁰, natomiast zamówienia udzielono oferentowi, który zaoferował jego realizację w terminie ponad dwukrotnie dłuższym (tj. 18 tygodni od podpisania umowy⁸¹). Powyższe stanowiło naruszenie pkt 1 ppkt 2 Instrukcji, zgodnie z którym każde postępowanie o zamówienie publiczne w trybie bezprzetargowym o wartości do 130 tys. zł netto musi być zgodne m.in. z zasadami określonymi w tej Instrukcji i innymi przepisami i procedurami obowiązującymi

⁷⁴ Dz.U.2019, poz. 1938.

⁷⁵ Nr S.G.-220-20/23.

⁷⁶ Nr rejestru 14.965.01, L.dz. DOR.4130.798.2023.

⁷⁷ Nr R-9576.

⁷⁸ O wartości brutto: 66,0 tys. zł.

⁷⁹ Numer seryjny: P110316001.

⁸⁰ Punkt 2 Zaproszenia do składania ofert.

⁸¹ W dniu 8 maja 2023 r. do Sądu wpłynęła oferta od jednego oferenta, w który wskazał inny niż w zapytaniu ofertowym termin wykonania usługi, tj. 18 tygodni od podpisania umowy. Oferent poinformował zamawiającego, że termin realizacji usługi wskazany w opisie przedmiotu zamówienia jest nieosiągalny z uwagi na czas oczekiwania na części do naprawy UPS – akumulatory, gdzie termin na ich dostawę wynosi do 18 tygodni.

w Sądzie w związku z zapisami Rozdziału V ust. 3 pkt 1 oraz ust. 6 pkt 3 Instrukcji, stanowiącymi, iż czynność wyboru wykonawcy przeprowadza się m.in. poprzez zamieszczenie zapytania ofertowego na stronie internetowej zamawiającego; a zapytanie ofertowe powinno zawierać w szczególności warunki realizacji zamówienia.

(akta kontroli str. 166-252)

Główny specjalista ds. zamówień publicznych wyjaśniła, że pomimo tego, że oferent nie spełniał warunków wskazanych w zaproszeniu do złożenia oferty (brak możliwości wykonania usługi we wskazanym terminie) to ona wraz z kierownikiem sekcji gospodarczej sporządziły notatkę o wyborze wykonawcy. Wyjaśniająca sporządziła również projekt umowy, którą przedłożono do podpisu ówczesnej Dyrektorki Sądu. Wskazała również, że (...) *czekaliśmy do 11 maja 2023 r. do zakończenia terminu składania ofert. Nie dokonałam żadnych aktualizacji ogłoszenia w związku z tym, że oczekiwaliśmy na upływ tego terminu. Nie było sygnałów od wykonawców, że termin realizacji zamówienia jest nierealny w związku z czym czekaliśmy na inne oferty, które będą zgodne z naszymi wymaganiami wskazanymi w zaproszeniu do składania ofert. W związku z tym, że została złożona tylko jedna oferta próbowaliśmy ratować to postępowanie; powyższe nastąpiło także ze względu na to, iż zależało nam na szybszym terminie realizacji usługi.*

(akta kontroli str. 526-529)

P.o. Dyrektorki Sądu w 2023 r. wyjaśniła, że zaproszenie do składania ofert zostało zamieszczone na stronie internetowej Sądu, tym samym potencjalni wykonawcy mieli możliwość zapoznania się z jego warunkami, a także w przypadku ewentualnej niemożności realizacji usługi we wskazanym w zaproszeniu terminie, zadania pytania zamawiającemu, co do zmiany terminu; jedynym kryterium wyboru w przedmiotowym postępowaniu była cena. Wskazała również, że wnioskowanie o istotnym charakterze zmiany umowy w zakresie zmiany terminu wykonania zamówienia powinno opierać się na wykazaniu, że zmiana terminu wykonania zamówienia mogła rzeczywiście, a nie hipotetycznie wpłynąć na przebieg i wynik postępowania. W tym wypadku nie miało to miejsca, bo zaproszenie do składania ofert zostało udostępnione na stronie internetowej i każdy się mógł z nim swobodnie zapoznać. Ponadto wyjaśniła, że (...) *w samym postępowaniu złożono tylko jedną ofertę. Potencjalni wykonawcy, nawet hipotetycznie zakładając, gdyby chcieli złożyć oferty w przypadku jakichkolwiek wątpliwości (nawet co do terminu) mogli zwrócić się z zapytaniem do Zamawiającego. Niezasadnym, w tym konkretnym przypadku byłoby założenie, że zmiana terminu realizacji umowy jest zmianą na tyle znaczącą, że inny wykonawca, mógłby złożyć ofertę. Powołując się na ustawę o finansach publicznych, wskazała, że (...) ponowne ogłoszenie zaproszenia do złożenia oferty cenowej (z uwzględnieniem nowego terminu realizacji zamówienia), z punktu widzenia finansów publicznych byłoby niecelowe i nieoszczędne. Nie tylko wydłużyłby się czas realizacji zamówienia w związku z ponownym przeprowadzaniem procedury zapytania ofertowego, a także nie gwarantowałoby to złożenia ofert przez innych wykonawców. Nadto Wykonawca, który złożył ofertę cenową powziął już wiadomość, że jest jedynym oferentem i nowa oferta cenowa mogłaby przewyższać poprzednią. O potrzebie pilnego usunięcia stwierdzonych usterek Zamawiający dowiedział się w listopadzie 2022 r., a z uwagi na brak dostępności akumulatorów nie był w stanie zrealizować zamówienia. W planie finansowym na rok 2023 środki na ten cel nie były planowane. Dopiero po odblokowaniu planu finansowego Zamawiający miał możliwość dokonania przesunięć pomiędzy paragrafami, celem zabezpieczenia środków na ten cel. Tym samym nie było możliwości wcześniejszego ogłoszenia zaproszenia do złożenia ofert. Sytuacja ta i tak wydłużyła proces realizacji zamówienia. Zamawiający dokonując wyboru Wykonawcy i zawierając umowę, poza wyżej opisanymi okolicznościami,*

kierował się pilną potrzebą usunięcia stwierdzonych usterek i niedopuszczenia do awarii, strat i innych nieprzewidzianych okoliczności.

(akta kontroli str. 479-482)

NIK nie podziela powyższych wyjaśnień z następujących względów: Sąd jako zamawiający poinformował potencjalnych oferentów, iż w przypadku, gdy oferta będzie niezgodna z treścią zaproszenia to będzie ona podlegała odrzuceniu (pkt 4 zaproszenia do złożenia oferty). Nadto w pkt 4⁸² zaproszenia podano, że zamawiający wybierze ofertę odpowiadającą wszystkim postawionym przez niego wymogom, a jednym z nich był termin realizacji zamówienia (pkt 2 zaproszenia).

W sytuacji, gdy w toku postępowania ujawniono, że wymagany termin realizacji zamówienia wymaga zmiany⁸³, Sąd winien był dokonać odpowiedniej modyfikacji zaproszenia do czego uprawniał pkt 5 zaproszenia oraz poinformować o dokonanych zmianach umieszczając informację na stronie internetowej prowadzonego postępowania. Zamawiający nie powinien zaś *a priori* „przerzucać” swoich obowiązków w zakresie urealnienia warunków oferty na potencjalnych wykonawców w wyniku tego, że sporządzone przez niego zapytanie ofertowe mogło zawierać niemożliwe do spełnienia warunki. Izba nie podziela jednocześnie stwierdzenia p.o. Dyrektora o niezasadności założenia, że zmiana terminu realizacji umowy jest zmianą na tyle znaczącą, że inny wykonawca, mógłby złożyć ofertę. Powyższe twierdzenie pozostaje w rażącej sprzeczności z ustalonym w sprawie stanem faktycznym, gdzie termin ten był jedyną przyczyną uniemożliwiającą wykonanie usługi.

Odnosząc się do stwierdzenia, iż *Zamawiający dokonując wyboru Wykonawcy i zawierając umowę, poza wyżej opisanymi okolicznościami, kierował się pilną potrzebą usunięcia stwierdzonych usterek i niedopuszczenia do awarii, strat i innych nieprzewidzianych okoliczności*, Izba wskazuje, że faktycznie pkt 18 rozdziału V Instrukcji dopuszcza w takich przypadkach zastosowanie uproszczeń w udzieleniu zamówienia, jednak jak wynika z faktu wdrożenia przez Sąd procedury bez zastosowania tych uproszczeń, w omawianym przypadku owe okoliczności nie miały miejsca.

Izba wskazuje, że postawione przez zamawiającego (Sąd) warunki realizacji zamówienia nie powinny powodować przeszkód w ubieganiu się o udzielenie zamówienia przez innych kontrahentów. Sąd dysponując, przed upływem terminu do składania ofert, wiedzą o możliwych problemach z wykonaniem zamówienia w narzuconym terminie winien wziąć tę okoliczność pod uwagę w toczącym się postępowaniu jako czynnik mogący ograniczyć konkurencję.

4. W BZP nie zamieszczono ogłoszenia o wykonaniu umowy nr O/Fin/075/40/23/ZP z dnia 16 sierpnia 2023 r. w terminie wskazanym w art. 448 Pzp. Jak ustalono Sąd udzielił zamówienia publicznego zawierając umowę w dniu 16 sierpnia 2023 r., a wykonanie przedmiotu umowy zakończyło się w dniu 14 listopada 2023 r.⁸⁴ Tym samym, zgodnie z wyżej powołanym przepisem, Sąd jako zamawiający był obowiązany do zamieszczenia ogłoszenia o wykonaniu umowy do dnia 14 grudnia

⁸² Kryteria wyboru.

⁸³ Warunek wykonania zamówienia w określonym terminie nie był warunkiem niemożliwym do dookreślenia na etapie trwającego postępowania więc potencjalni wykonawcy powinni mieć możliwość zapoznania się z rzetelnym i aktualnym zapytaniem ofertowym w tym zakresie. Zamawiający w trakcie prowadzonego postępowania powziął informację w sprawie braku możliwości wykonania usługi w wymaganym terminie; informację w tym zakresie przekazał podmiot, który dokonał wcześniejszego przeglądu urządzenia podlegającego naprawie (UPS) w listopadzie 2022 r.

⁸⁴ Zgodnie z Protokołem odbioru końcowego sporządzonym w dniu 24 listopada 2023 r.

2023 r. (tj. w terminie 30 dni od wykonania umowy). Przedmiotowe ogłoszenie zamieszczono dopiero w toku kontroli NIK, tj. w dniu 22 lutego 2024 r.

(akta kontroli str.831-854)

Zgodnie z wyjaśnieniem p.o. Dyrektora Sądu, w okresie objętym kontrolą, powyższe nastąpiło przez niedopatrzenie pracownika. Powyższe potwierdził również Dyrektor Sądu.

(akta kontroli str.482)

Zgodnie z wyjaśnieniem głównego specjalisty ds. zamówień publicznych, brak publikacji ww. ogłoszenia nastąpił przez jej niedopatrzenie oraz długotrwałą chorobę pracownika na samodzielnym stanowisku ds. inwestycji.

(akta kontroli str. 526-529)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Wydatki zostały rzetelnie skalkulowane i poniesione zgodnie z planem finansowym na cele służące realizacji zadań Sądu.

W przypadku trzech wydatków spośród 10,2% wydatków poddanych szczegółowemu badaniu stwierdzono, że zostały one poniesione na podstawie umów zawartych z wykonawcami, którzy nie zostali wyłonieni w ramach obowiązujących procedur wewnętrznych lub ustawy Prawo zamówień publicznych. Powyższe nie wpłynęło na realizację planu finansowego Sądu.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych Sądu za 2023 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Stosowany w Sądzie system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania ww. sprawozdań. Zostały one sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

(akta kontroli 859-861, 890-892, 918-919, 926, 951, 965, 992, 1008, 1021-1022)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Sąd sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Zostały one terminowo przekazane do właściwych adresatów, a dane w nich wykazane były zgodne z prowadzoną ewidencją księgową.

V. Wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie należytej staranności w zakresie przestrzegania zasad udzielania przez Sąd zamówień publicznych.

Z uwagi na fakt, że Sąd, w okresie objętym kontrolą, dokonał zgłoszenia działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące, Izba odstępuje od formułowania wniosku w tym zakresie.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁸⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 21 marca 2024 r.

Kontroler
Jacek Kordanowski
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

⁸⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK, wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.